

EDINOST

Na vsak dan jutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Dopis naj se pošilja na uredništvo. — Nepriljubljena pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Oudin. — Lastnik koncesij lista "Edinosti". — Tisk tiskarne "Edinosti". — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 40.—, pol leta K 20.—, tri mesece K 10.—, za nedeljsko izdajo za celo leto K 8.—, pol leta K 4.— Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

Posamezna številka zastare 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov nim po 10 vin; osmrtnice, zahvale, postilnice, vabila, oglasi denarnih zavodov nim po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 2.—. Mail oglaš po 6 vin. beseda, najmanj po 60 vin. Oglase sprejema inšerati oddelček "Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. — Plačuje se izključno le upravi "Edinosti". — Uprava in inšerati oddelček: se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštahranilnični račun št. 841.652. — Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

TVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 1. (Kor.) Uradno se javlja: Nobeeli posebni dogodkov.

Nachelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 1. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: Zapadno bojišče. — Armada kraljeviče Rupprecht in generala Bochna: Med Yperom in La Bassée smo sklenili lastno fronto z opustitvijo proti Hazebroucku štirilega kolena. Prepustili smo pri tem Kemmel sovražniku. Pred par dnevi izvršena gibanja so ostala sovražniku popolnoma prikrita. Včeraj so udarili Angličani z močnimi silami na naše stare črte. Naši v sprednjem ozemlju novih položajev ostavljeni mešani oddelki se nahajajo z njim v bojni dotiki. Sovražnik je zasedel Kemmel in prodri preko črte Bailloul-Nieuf Berquin in preko Lawa.

Ob cesti Arras-Cambrai so se anglički pehotni napadi razbili pred našimi črtami. Močni, do večera večkrat ponavljani napadi nasprotnika med Ecoustom in črto Vaulx-Vraucourt so se izjalovili. Bullecourt in Ecoust sta po hudih bojih ostala v rokah sovražnika. Med Morvalom in Peronnom so napade angličke in avstrijske divizije po srditem streljanju. Pri Morvalu in jugozapadno Rancourta so bile odbite, Bouchavesnes obdržan s protinapadom. Dalje južno gre naša črta po končanju bojev ob cesti Bouchavesnes-Peronne. Poizkusi sovražnika, da bi prekorčnil Sommo pri Brle in St. Christu so se izjalovili.

Močni napadi Francozov med Sommo in Olso proti prekopi postojanki in višinam severovzhodno Noyona. Francoske divizije, ki so napade zvečer na obeh straneh Nesla, so običale v našem ognju pred našimi črtami. Pri Royu je bil vržen sovražnik s protinapadom. Okoli poldne med Beaulieuem in Morlancourtom enotno izvedeni napadi so se razbili s težkimi izgubami za sovražnika. Tekom večera na novo zastavljeni napadi so se razvili v posamezne sunki, ki so bili vsi odbiti. Močnejše sovražne sile, ki so udarile severno Varennesa in preko Olse pri Bretignyju, so bile vržene nazaj.

Med Olso in Aisno se je včeraj zvečer po silnem topovskem boju iznova pričela pehotna bitka. Tik vzhodno Olse napadi sovražnika vsled našega topovskega in strojniskega ognja niso mogli napredovati. Na obeh straneh Champsja je udaril sovražnik z močnimi silami iz nižnje Allette; s protinapadom je bil vzpostavljen stari položaj. Med Allette in Aisno so uveljavili napade delni sunki napadnika. Podnarednik Haas strojnške stotnije nadomestnega polka št. 29 je umrl pri tem 4 okupljanje in ujel njihove posadke. Zvečer je izvršil sovražnik z močnimi silami enoten napad. Pri južno Crecy au Montu smo odbili sovražnika, delotna s protisunkom. Vzhodno Jugivnya je prodrl do črte Terny-Sorny; tu ga je ustavila naša krajeva rezerva. Južno od tod, do Aisne, so se ponovni napadi sovražnika razbili pred našimi črtami.

Prvi generalni kvartirništer pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 30. (Kor.) Zapadno Ohridskega jezera smo pregnali sovražne oddelke, ki so se poizkušali približati našim postojankam. V ozemlju Mogleme smo razpršili več sovražnih oddelkov. Neka angliška stotinja se je dvakrat poizkušala približati našim postojankam pri Alčak Mahle, a smo jo obakrat zavrnili. Pri Mačukovu smo razpršili nek angliški poizvedovalni oddelček.

TURŠKO.

CARIGRAD, 30. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Palestinska fronta: Med obalo in Jordanom nastopila srditi topovski boj. Včeraj zvečer so močni poizvedovalni oddelki napadli naše postojanke v dolini Jordana. Do poldne so se ponavljali sovražni napadi, a so bili uspešno odbiti. Močnejši topovski boj je spremljal napade in je trajal do jutra.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko uradno poročilo.

31. avgusta. — V nižnji Posine so vdrele naše napadalne patrulje v sovražne postojanke na Monte Majio, prodrele jako daleč in pridobile posadki težke izgube; nato so se vrnile v lastne črte s 25 ujetniki, orožjem in materialom. V Valarst smo zavrnili sovražne oddelke, ki so se na našem levem krilu poizkušali približati našim postojankam. Na ostali fronti zmrno topovsko delovanje.

Angliške uradne poročilo.

30. avgusta zvečer. — Vzhodno in severno Bapauma napredujejo naše operacije kljub narasločemu sovražnemu odporu ugodno. Na večjem delu te fronte se je vršil srditi boj. Sovražnik je izvršil vrsto srditih protinapadov. Naše čete so vdrele v Riencourt les Bapaume in Bapaum, kjer so bile ves dan zapletene v srdite boje s sovražnikom. Zavezo so Freimicourt in Vaulx-Vraucourt, ulele množico mož in dosegle zapadne dele Beugnyja. V ozemlju Ecoust-St. Melna se sovražnik še drži in se pred našimi hudimi pritiski še brani.

PODLISTEK.

Pustolovčevi zapiski.

Roman. Iz francoskega prevedel A. R.

Matilda je kot vse pošene, eksfilitirane ženske, ki stoji pred prvim grehom, menila, da se more pokloniti srce brez telesa Reva je verjela v utopije platonske ljubezni.

Raphael je bil poslušal in mož, ki se je že vsega navzila, ni vedel nič reči proti temu. Seveda je bilo v kretin, v glasu in pogledu Matilde toliko poezije, da je bil vsaj za trenutek pripravljen, udati se tečiji, nemožni, mlade žene.

Matilda je ponovila svoje vprašanje.

«Da, da, Matilda» je rekel, «hočem vam biti oče».

In pogovor obeh ljubimcev se je držal v oblatih tistega platona.

Po eni uri je vojvodinja ostavila sobo povsem tako, kakor sta stopila vanjo.

Ko je z Raphaelom prestopila prag, jo je motril

Pri Bullecourt in Hendecourt so bili izvršeni sovražni protinapadi z veliko odločnostjo. Močne sovražne sile so prisilile naše čete da so se morale umakniti do vzhodnih robov teh vasi in do omrežja nemških jarkov, kjer so bili sovražni napadi potem ustavljeni. Severno od tod so levršile danske zjutraj kanadske čete na obeh straneh ceste Arras-Cambrai uspešne napade. Sovražne obrambne črte med Hendecourtom in Haucourtom so bile zavzete; v slednji vasi smo ujeti več sto Nemcev. Južno Bapauma so naše čete nadalje izvrševale močen pritisk na sovražnika in pridobile na prostoru. Napredovali smo vzhodno in severovzhodno Cleryja in ujeti v tem odseku 300 mož. V odseku Lysa so viražnik nadaljuje svoje umikanje; mi smo mu tik za petami. Mesto Bailloul je zopet v naših rokah.

LONDON, 31. (Kor.) Reuter poroča, da so Angličani severno Peronna osvojili Mont St. Quentin. Zasedli so tudi Kemmel.

Ameriško uradno poročilo.

30. avgusta zvečer. — V Vogezih so bili močni oddelki, ki so prodirali proti našim črtam, odbiti, ne da bi kaj opravili. Sicer tu je topovski boj. Tekom dneva so naši letalci z uspehom metali bombe na lopo in kolodvore v Barriocourt in Confiensu. Vsa naša letala so se vrnila.

WILSON ZA ODLČILNO ZMAGO Z OROŽJEM.

WASHINGTON, 31. (Kor.) Kongres je sprejel moštveni zakon, glasom katerega so podvrženi vojaški obveznosti vsi moški od 18-45 let. Zakon je bil poslan Wilsonu v podpis.

WASHINGTON, 31. (Kor.) Reuter poroča: Predsednik Wilson je podpisal armadni zakon. Dalje je izdal razglas, ki določa za vpis 20. septembra. Moški med 18. in 45. letom, ki še niso vpisani, se cenijo na 13 milijonov. Vpisani bodo le zdravi ljudje brez rodbin. Wilson je pristavil: Naš trden sklep je, da izvajemo odločilno zmago in da izvrjujemo v uresničenje tega namena glavni del vojaške sile naroda.

Zmešnjave v Rusiji.

STANJE LENJINA ZBOLJŠANO.

BEROLIN, 31. (Kor.) Po petrogradskih poročilih je bilo včeraj ponoči izstreljen na Lenjina več strel, ki so ga lahko ranili. Ljudski komisar za notranje stvari Ureckij je bil umorjen. Atentatorji so bili aretirani.

MOSKVA, 31. (Kor.) Pravda poroča: Odhajajoč z nekega delavskega zborovanja, je bil Lenjin ustavljen od žensk. Tekom razgovora so padli trije streli, ki jih je izstrelilo neko inteligentnim krogom pripadajoče mlajše dekke, ki je bilo takoj aretirano. Stanje Lenjina ne povzroča nobene bojazni. Zaslavljanje je dokazalo, da je atentatorica socijalna revolucionarka.

Odgovor češkega generala Dedericha na boljševiške grožnje.

AMSTERDAM, 31. (Kor.) »Times« poroča iz Moskve, da so ljudski komisari poslali češkim četam svarilo, da bodo v slučaju, ako bo ustreleni, se kaj članov sovjetov, izdali ukaz, da obesijo dva češka voditelja. Češki general Dederich je nato odgovoril, da je še 47 članov sovjetov v njegovih rokah, ki bodo v slučaju, ako bi bili usmrčeni češki oficirji, takoj vsi ustreleni.

Sibirsko fronto.

AMSTERDAM, 31. (Kor.) »Daily Mail« poroča iz Harbina, da so doživeli boljševiki ob reki Ussuri težek poraz. Po tridnevem boju so bili z izgubo 4000 mrtvih odbiti.

LONDON, 1. (Kor.) Reuter poroča iz Sangaja brez datuma, da so bile operacije ob Ussuriju ustavljene, ker so uničili mostovi. Prehodne postaje so blokirane. Prevažanje človeškega in vojnega materiala je oteženo.

PEKING, 29. (Kor.) Reuter poroča: Semenov je zasedel postajo Borgeo. Boljševiki so se umakali do reke Onona.

Bolgarska in Nemčija.

SOFIJA, 31. (Kor.) Bolg. brz. ag. je pooblaščen, da izrečno demencia poročilo nekega italijanskega lista, češ da so se odlašali med Nemčijo in Bolgarsko tako izpremenili, da nastajajo med bolgarskimi in nemškimi vojniki čisto spori in da je Nemčija poslala čete v dopolnitev romunske armade, da bo pripravljena, da udari na Bolgarsko.

Boj med Jugoslavijo in Italijo.

V Italiji se vrši, kakor smo javili že ponovno, živahna borba za in proti ustanovitvi Jugoslavije. Italijansko časopisje je v vedno ostrejšem boju z znanim mlin. Soninom in iz te debate je izniknilo na dan zanimivo dejstvo, da je Italija vsled politike svojega zunanjega ministra izgubila naklonjenost Wilsona in Amerike. Prva posledica tega je, da pošilja Amerika svoje čete predvsem samo na francosko fronto, dočim je druga diplomatskega značaja. Demokratizem Amerike in imperijalizem Italije sta v velikem

nasprotstvu. Glede nasprotujočih se strank ni težko pogoditi, kdo bo zmagal. Sila demokratizma bo v sedanjih gigantskih borbi zmagala nad imperijalizmom Italije in dosežati italijanski minister Sonnino bo moral ali revdirati svoj aneksijski program, ki vsebuje zasedenje tudi popolnoma slovanskih pomorskih dežel, kakor Istre in Dalmacije z otoki, ali pa bo moral izročiti vodstvo italijanske politike ljudem, ki razumevajo duh sedanjega časa in gesto Italijanov, ki pravijo, da se bore za svobodo malih narodov. Sila demokratizma ne more zaustaviti nikdo, pa naj bi našel celo ono Arhimedovo točko, s katere bi mogel, kakor pravi on, preobrniti zemljo.

Povodcem te borbe ki se bavi predvsem z naziranjem glede rešitve jugoslovanskega vprašanja, se je, kakor se poroča iz Lugana, oglašil tudi osrednji organ italijanske socialne demokracije »Avanti«, ki očita vladi, da je preslabo podkovana v zemljepisju, češ da ji ni znano, da je v ozemljih, ki jih zahtevajo zase Čehi-Slovaki, tudi veliko število Nemcev, ki bi predstavljali nekako novo frendento v čeških deželah in ogrožali s tem neprestano trdi mednarodni politični položaj. Medtem se v italijanskih, zlasti mlinskih listih, naglašja, da je začetnik vselga boja proti politiki italijanskega zunanjega ministra nikdo drugi, kakor voditelj Jugoslovanskega odbora v inozemstvu sam, dr. Trumbić. Kljub glasovom, da je doživel Italija diplomatskih neuspeh s strani Združenih držav, izjavlja »Perseveranza«, da bo Amerika z vseni silami prisilila na pomoč Italiji, kakor je ta zahtevala.

Dejstvo je vsekakor, da se Italija, ki prvotno ni hotela čuti niti besedice o kakem jugoslovanskem vprašanju, se manj pa o kake jugoslovanski državi, sedaj jako resno bavi z ono možnostjo, ki jo strahuje od začetka vojne, z možnostjo ustanovitve jugoslovanske države. Glasov vodilnih italijanskih listov, avtentičnih podatkov tako nimamo, se je italijanska javnost polagoma že zapirala sprijaznavati z jugoslovansko idejo in je baje celo sam Sonnino, ta zastopnik najredikalnejšega italijanstva, znatno odnehal od svojega absolutno odilanjajočega stališča napram ideji jugoslovanske države.

Posebno pozornost posveča temu vprašanju tudi nemško časopisje iz rajha. »Frankfurter Zeitung« u, pr. poroča v nekem svojem dopisu iz Lugana, da je Italija doživela težek diplomatski poraz pri Združenih državah, ki se nikakor ne strinja z italijanskim imperijalizmom. »Corriere della Sera« poizkuša dokazati, da je Sonninova politika celo diskreditirala Italijo pred Združenimi državami, ki so stopenj v vojno za zmago demokratičnih načel in za neovirano pravico samoodločevanja tudi malih narodov. Amerika da še vedno ni podpisala londonske pogodbe in da zato tudi ni vezana nanjo. Sonnino da ni napravil nobenega koraka v svrhu da doseže Italija svoje vojne cilje, dočim je Francija vse drugače nastopala v Washingtonu in dosega, da prilaga ameriška pomoč predvsem na francosko fronto. Sonnino je pogrešil, ker ni znal ohraniti simpatij Amerike za Italijo, ampak je spravil iste čete v nevarnost. Zaniore se dogoditi celo to, da bi Wilson avstr. načrte o federaciji narodov smatral rešene. Opozicija »Coriera« proti zunanjemu ministru Sonnino je netoprsna. List namreč glasila, da mu ne bo nikdar odpustil tega, da je zamudil pravi čas, da izvede pametno narodnostno politiko. Vse te pogreške mora Sonnino popraviti, ako hoče, da bo imel nard vanj zaupanje.

Pa tudi uradno časopisje ne more tajiti, da je došlo med Sonninom in Orlandom do nasprotstva v mišljenju. Vendar pa se uradno in poluradno časopisje omejuje s tem, da dokazuje, da obojestransko nasprotstvo niso ravno tako huda in tudi ne tako neprimernostiva, kakor se domneva splošno.

Na vsak način se morata ta dva vodilna italijanska politika sporazumeti čimprej, ker je neobhodno potrebno, da predložita zbornici, ki se sestane sredi oktobra in ki zahteva izvedbo zunanje-politične debate, čim izrazitejši zunanje-politični program. Kolikor je mogoče čitati med vrstami italijanskih listov, vlada v Italiji radi jugoslovanskega vprašanja

velika razburjenost. Italijani se boje zlasti, da je Italija zamudila pravi čas, da prizadene Avstrijo smrtni udarec preko Jugoslavije.

Mal narod in njihova vrednost ob strani velikih.

V dunajskem tedniku »Der Friede« je objavil Rudolf Taumvitz kaj zanimivo studio, ki je priznati največjo aktualnost sprico pripravljajoče se spremembe v medsebojnem življenju narodov. Malim narodom prinaša uverjenje, da tudi oni morejo izrati veliko utego.

Niso samo Čehi mali narod; tudi Nemci so. Plemenske čistosti ni ne tu ne tam. Ali, plastične enotnosti je mnogo in v tej nadkrijuje danes vsak slovanski narod nemškega. Kdor ima več kmetov in več otrok in čarovito neposredno enoto, temu se obljublja bodočnost, ki je verjetna. Mi moremo prepad med vzhodnimi in zapadnimi Slovani sicer se pretiravati, nikakor pa ne tajiti, da noben človek na svetu ne ve, kaj bodo Rusi v desetih ali petdesetih letih, ter da imajo vsi Slovani skupen jezik in duševno sorodstvo in veliki nagon k silno čuteni bodočnosti. Tudi Čehi so bili pred 100 leti germanizirani, a danes je tudi med njimi narodnost svetloča. In Nemci so bili pred 100 leti popolnoma razcepljeni, a danes se čutijo — prvi narod. (Kaj pravijo »Novice«, ki bi hotele, da bi mi Slovenci za vse čase ostali pri ideologiji iz leta 1848?) Romanom so sledili Germani, tem bodo sledili Slovani! Zato ni treba nikakih razlogov.

To je veliki potoček? Če gre torej za male narode in njih kulturo, pripadejo danes, jutri ali pojurnjnjm vsi k njim. Tudi Židje, tudi Grki in tudi Prusi so bili mali narod; in kar zveni kot klic po vsem svetu in kar hoče napot ob nasprotitku, je to, da si namreč ti mali narodi samostojno razvijajo. Smesni je pohlep malih narodov po veličini, ali sveto je njihovo stremenje k luči. In kdo more vedeti, kateri teh velikih in malih narodov bo kdaj doležen za gospodstvo na zemlji — bodi z mirom, bodi s silo? Mi vendar ne bomo hoteli misliti, da kaka splošna zmes, ali skupna masa vzhodnih Evropejcev, ali Amerikanci ali Japonci pomenjajo novo Evropo? Seveda je stopitev vseh tudi možna, ali pa zveza mnogih. Blagoslovjati pa moramo, da so mali narodi tu in da se zavedajo, kaj veliki narodi, izvmesji Rusov, so se preživeli, a v slučaju, da se pomlade, tore to po zgledu malih!

Kaj so mali narodi? Ošabna poraba tega pojma, kakor tudi užaljeno zavračanje: oha sta krivična! Čehi so mal narod, ako jih primerjamo z Nemci in če govorimo o nemškem narodu resnično in v celoti, niso pa mal narod, če jih primerjamo z Nemci v Avstriji. Pred vsem so — kar se mora vedno klicati v spomin — mali narodi, kakor Židje in Grki, imeli vsaj toliko znamenitega vpliva na usodo Evrope in evropskega človeka, kakor Romani in Germani. Pojem »mali narod« ne jemlje torej vrednosti, ako ni spojen z bedaslim malikovanjem števila; in mal narod ne more, ako hoče priti do veličine, storiti nič bolj neumnega, nego da si hoče prislužiti število enakost, ali celo pretežnost. Najdičnejša pot malih narodov do vsakega cilja je intenzivnost, ne pa ekspanzija. Pojm »mali narod« se more istakato odklanjati kot nedostaten, kakor ga moremo sprejeti kot časten naslov. Zgodovina bo dala brzokone poslednjemu prednost. Ali niso bili na vse zadnje tudi Angličani in tudi Prusi mal narod? In sedaj se, od Fincev do Grkov, od severa do juga in med Vzhodom in Zapadom ustvarja čudovito pestrta zveza malih narodov s svojstvenimi kulturami.

Kaj je mal narod? To je Herder v svojih idejah kl filozofiji zgodovine človeštva pogodil z globoko temeljitostjo in na način, ki je danes šele prav neomastljiv, ter nam predločil to kaj nazorno. Tedaj so bili Nemci kljub svoji veliki množlosti še vedno, ali pa zopet enkrat — mal narod. Po svojem položaju in razpoloženju pa si danes sliči mnoge narodnosti, ki so v sporu med seboj — tako nemški Avstrijci in Čehi. Saj so tudi Čehi v svojem času od Herdera in sledeče murrnantike zadobili skoro nerazumljiv pogum, da so svojo, v višjih plasteh skoro popolnoma razdeljeno narodnost vzpostavili in jo dovedli do novega procvita.

Prednost malega naroda, ki hoče lastno kulturo, je v tem, da je neizbrabljen in sklenjen; potem njegov ogroženi položaj in njegovo samoljublje. Četudi ga je skozi stoletja politika močnih sedaj povzdigala, potem kmalu pogažala, in četudi podlega navidezno svetovni zgodovini, se mora vendar vedno previdno držati med strankami. In ker sam nikoli ne prihaja do vodstva, se tudi ne iztroša v perijodi sija, ohranja svojo narodnost, neguje svoja sporočila in se stedi za bodoče srečne čase. Ko se bliža tak čas, ali je vsaj nade, da se bliža, so tudi skromne moči za določene namene hitreje in močnejše, nego v razvitejših raznorodnih narodnostih z mnogimi plastmi. Že kraljeva bližina, zlasti če je dano tako znamenito središče, kakor je Praga, provzroča skikanje, razgretje, ki stapija nasprotstva, povspenjuje rast, asimilira tuje elemente, daje nosno električno atmosfero ter usvarja plam-

(Dajle)

čno izraznost vsega tipičnega; ustvarja v resnici — kulturo!

Na škodo malega naroda je, da se v svoji nalogi lahko prevzame. K temu ga lahko zaveja v isti meri ali premala, ali prevelika vloga, ki jo igra med množicami. Saj je v tem trenutku lahko ogrožen, da ga trije raztržejo na kose, v drugem trenutku pa sam grozi, da po svoji odločnosti za desno ali levo določi silo pravičice Evrope. Položaj in usode, ki sledijo njega, dajejo malim narodom nekaj brezmerne. S tem pridobivajo vabljivost nesrečnih pogazenih in odvrtnost izjavajočih in brezvestno izkoriščujočih. Njihova psiha je religiozna in realno politična; je borčarska in fantastična, vedno nedisciplinirana, a hkratu predisciplinirana; dolgo vdana božanstveno organizemu, kmalu pa izročena razvoju mehanicemu. Le tako je razumeti razvoj Nemčije in posebno Prusije, in še danes je nemško politiko v notranjosti Evrope razumeti iz tega temelja. Je pa tudi nevarnost za vse male narode, a posebno za Čeha v tem, da ubirajo najkrajšo pot do varnosti in moči in da torej paktirajo tudi s satanom. Zato gre skrenjenje njeje potisnjenih za tem, da zadobijo srednjo politično situacijo, ki naj jim omogoči reorganizacijo oslabilnih ljudskih sil. Če ne, jih čaka isti vrtnec, v katerem se nahaja danes Nemčija, da se hušje: blazna dirka vseh malih narodov med seboj proti kakemu cilju, v kateri se mora pogubiti vsaka narodnost; k temu se politika nestalnih militarnih in gospodarskih koalici, ki morajo prej ali slej spremeniti Evropo v tako razvalino, da zapade prvemu dolemu zavojevalcu, kakor je Italija po renesančni perijodi.

Obstoje danes še ena nevarnost za male narode in njih kulturo, ki pa je, kakor se je nadejati, najmanjša: nevarnost pokmetenja. Nadebudni položaj slovanskih in polslovanskih narodov, od katerih je odvisno toliko naše bodočnosti, je ravno ta, da so (Čehi najbolj) od severa in juga, od vzhoda in zapada morali sprejemati vplive, jih hočejo in morejo. Koliko samostojni so že danes, to ni toliko važno vprašanje, marveč to, koliko dobre nade imajo, da postanejo ustvarjajoči? Začasna zagraditev pred kako določeno kulturo — n. pr. Čehov pred nemško — je, naj je pametno ali brezpametno, vsekakor brez pomena. Veliko strunjenje žarkov se ne da zadržati, in čini sposobnejša za odpor se ohrani notranja moč, tem silnejši bo dogotovljeni kristal. Tudi nevarnost, počlovečenja, nasprotja oni zagraditve, ni tako huda, kakor se zdi. Čehi (in primerno vsaki Slovani) mora biti četino: Čeh, Slovan, Evropejec, in človek človeštva. Ako vse to, resno hoteno, deluje skupno, se zgubi tisto, kar je brez oblike in vsebine, kar je anarhističnega in ideološkega na človečanskem idealu. V tem se morejo mali in veliki narodi in kulture Evrope pod zaščito močnega in blagega imperija razviti; v svojem jedru nezlomljivi, na svojih mejah mešajoč se, prežemajoči drug drugega s svojim čustvovanjem, v svojih ciljih spajajoč se, posegajoči preko morja, ne da bi jih morja preplavila, morajo biti vzgojevalni nove zemlje, ustanovitve novega človeka, iz zgodovine in iz bodočnosti končno vendar zopet sedanosti: enotna zvezna država Evropa federiranih držav, narodov in kultur!

Galerija boljševikov.

Kadar se govori o boljševiški vladi, misli vsakdo običajno samo na Lenjina in Trockega. Le tupatam je čitati včasih tudi ime kakakega ljudskega zaupnika, n. pr. Joffeja in Čičerina, sicer pa se jako malo, oziroma skoro nič ne čuje o ostalih voditeljih boljševikov. V »Gazette de Lausanne« opisuje neki Perski posameznik voditelje boljševikov in sicer na podlagi avtentičnih podatkov in navaja poleg Lenjina, Trockega in Čičerina kot najznamenitejše in najvplivnejše pristaše boljševizma sledeče osebe:

Buč-Brujevič, general, vojaški zaupnik boljševikov. Še pred tremi leti je služil pod poveljstvom generala Ruskega in je hud antisemit. Brujevič je pravzaprav bolj operetni general, ki ljubi bolj shode in govorance kakor pa bojišče. Rani nesrečnega značaja je bil tako že pod carjem, kakor tudi pozneje pod proviziorno vlado odpuščen iz službe, za kar se je osvetil sedaj s tem, da se je popolnoma vpregel v boljševiški voz. — Komisarov, tudi general, je bil poprej načelnik glasovite Ohrane, tajne redarstvene organizacije in je kot tak neusmiljeno preganjal revolucionarje. Za časa proviziorne vlade je bil obtožen radi izdajstva in je moral pobeegniti. Pozneje se je ponudil Lenjinu, ki ga je imenoval za generala. — General Odincov je tajni svetovalec Lenjina v vojaških stvareh in eden izmed onih, ki je sodeloval v mirovni pogajanjih z Ukrajino. — Orlov, nekdanji tajnik ministra Protopopova, je bil takoj po odstavitvi carja aretiran in zaprt in pod Lenjinom izpuščen zopet na svobodo. — Postnikov, bivši častnik carjeve garde, je bil l. 1910. radi uhojstva obsojen na prisilno delo. Za revolucije se je vrnil v Petrograd in osnoval tamkaj stranko univerzalnih socialistov. Sedaj je zaupnik Lenjina. — Pop Galkin organizira »cerkvene soviete« in razvija živo propagando v interesu boljševikov. — Knez Andronikov je ena najintere-

santnežih ličnosti boljševiške aristokracije. Bil je svoječasno intimen prijatelj Razputina. Knez se je znal prikupiti Razputinu, ki je bil že takrat velika sila na dvoru. Pred dvema oziroma tremi leti ga je bilo videti vedno v predsobah ministrstva in v družbi žen iz polsveta. Pod pazduho je nosil vedno krmčico, napolnjeno z akcij, kakor da je strašno zaposlen in so ga v diplomatskih krogih imenovali običajno »človek z krmčico«. Ministrom je izvršil najraznovrstnejše usluge: pri-
našal jim je trgovske, politične in diplo-
matične vesti in jim polnil ušesa z najno-
vejšimi spetkami. Skliceval se na intimo-
no prijateljstvo z Razputinom, se je po-
našal kakor mali bog. General Suhom-
linova, s katerim je istotako živel v in-
timnem prijateljstvu, je spremljal v
Turkestan. Bil je ponovno tudi v glavnem
stanu. Po umoru Razputina se je začel
polagoma umikati iz javnega življenja.
Pozneje se je namadoma znašel v Leni-
novi družbi in šel ljudskim zaupnikom
v vseslovesni politični in gospodarski
stvari, ki so služile na roko. Njegove-
ma posredovanjem se ima zahvaliti neki
jako bogat veleposlanik, da ga boljšev-
iška vlada kljub zakonu o splošni razla-
stitvi ni razstala. Dosegel je dalje, da
neki njegovi bogati prijatelji niso zaple-
nili dragocenosti in demantov, ki so bili
shranjeni v banki in to kljub temu, da je
proglasila vlada imetje bank za državno
last. Ta človek se briga za vse: naro-
čuje posebne vozove na železnici, skrbi
za rehabilitacijo obojnih, za potne liste,
dovoljenja za potovanja itd. Seveda dela
vse to za dober honorar.

Brata Dobrovolska. Eden je bil cariz-
ma višji uradnik, drugi častnik, univov-
ljen pomorski častnik in vojaški strokov-
njak za pomorstvo pri velikem ruskem
dnevniku »Novoje Vremja«. Sedaj sta oba
svetovalca boljševiških vodij. — Kobo-
žov, delegat boljševikov v petrogradskem
mestnem svetu, je bil poprej gimnazijski
profesor v Rigi in je bil neprestano v
zvezi s tajnim redarstvom, ki mu je dona-
šal podatke o profesorjih in dijakih. Se-
daj igra istotako važno vlogo v boljšev-
iški vladi. — Nikolski, je bil poprej eden
glavnih tajnih policistov. L. 1912. je bil
kljub velikim uslugam, ki jih je napravil
carski vladi, radi nekega nemoralnega
škandala, o katerem se je svoječasno
mno govorilo v Petrogradu, odpuščen
iz službe. Sedaj je v veliki milosti Leni-
novcev, ki mu poverjajo razne delikatne
redarstvene poste. Vrh tega dela tudi v
glavnem štabu Rdeče garde.

Pomagajte zasebnemu uradništvu!

Vrši se žetev in mlatev, bliža se jesen. Kdor
more, kdor ima denar in blago, prvi na kmet,
priskrbi za sebe in svojo rodbino, kar je pače mo-
gote. Zasebni uradnik in zasebna uradnica pa če-
pita v svoji pisarni blede in gladna. Z njemv-
se jima polni duša, ko razmišljata svoj položaj. Tudi
zasebni uradnik bi moral živeti, tudi on bi se moral
ohlantiti svoji rodbini. Toda kako? — S čim? — Z
ohraniti in stradanjem? Tudi on bi rabil za svoj
bolhni železod boljšega kruha, tečnejše hrane, za
svojo rodbino obilnejšega živeža, tudi on bi drvel
ob nedeljah od kmeta do kmeta in ga v obhodnem
dalu ima — denar, blago, država, da si v obhodnem
financnem položaju, najde vsakega pol leta vsaj
nekaj sto milijonov kron, da jih porazdeli med
svoje uradništvo in uslužbence, da bi jim izbolj-
šala njihov življenjski položaj. Zasebna podjetja pa,
katerim je vojska pripomogla ne samo na trdne
noge, ampak do bogastva, podjetja, katera mučijo
danes težave in skrbi, kako in kam obrniti denar,
da ga obvarujejo preteče izgube, ta nimajo za svoje
uradništvo niti toliko obzira in čuta daržljivosti
nogo državo. Denarni zavodi brez izjeme so si za
časa vojne vsi dobro opomogli. Njih bilance izka-
zujejo čiste dobičke, kakor nikoli poprej. Malo,
zelo malo pa jih je, pri katerih dobiva uradništvo
vsaj one draginske in nabavne prispevke, katere
priznava država svojim nastavljenim. In vendar
bi denarnim zavodom država nikoli ne smela biti
v posnemovalen vzgled glede plačevanja nastavljen-
cev. Če obrti in trgovine, ki so svoje blago
podražile z izrecno opazko »zaradi draginske do-
klado«, kojih uslužbenec pa draginskih doklad ne
dobivajo. Zvišala se je zavarovalnina vseh vrst,
odvnetiske in notarske zbirke so podražile pisar-
niška dela, vendar pa so zavarovalnice, ki so že
za mirni čas preizkušale plače zvišale kot draginske
doklade za naravnost samotni odstotek. Upošte-
vamo, da so odvnetiske in notarske pisarne vsled
vojne prizadele, odobravit pa ne moremo, da
nekateri teh pisaren z dolgotrajnim obstojem in šte-
vilno klijentelo svoje uradništvo veliko slabše pla-
čujejo, nego mlade pisarne. Zvišala se je naroč-
nina listom in cena tiskarskim delom. Izdaten
prijateljski na plači je dobilo tehnično osebo, urad-
ništvo pa se je prezilo. Plače in draginske dokla-
de, ki jih danes dobiva v slovenski tiskarni ure-
dnik, upravnik, poslovodja, knjigovodja, oddelni na-
čelnik itd. za ljudi te vrste daleko niso primerne,
v tem času niti za njih najskromnejše življenje za-
dostne.

Iz mnogih zavodov in pisaren je bila poklicana k
vojakom tretjina, polovica, celo dve tretjini urad-
nikov. Podjetja si novih uradnikov ali sploh niso
najela, ali pa najela ženske in pomožne moči z
veliko nižjo plačo. Delo vpošilčanec je prešlo
na ramena v pisarni ostalih starejših uradnikov,
ki morajo delati zdaj z večjo intenzivnostjo, delati
čež obilne uradne ure. Mnogo uradnikov že ves
čas vojne ni imelo radi obilice dela in manjkanja
uradništva prav nobenega dopusta. S tem, da
podjetja vpošilčanec ne izplačujejo polne plače,
da imajo v svojih pisarnah manj in cenejše osebe,
a delo se pa, — ki se ni zmanjšalo, po nekod še
celo pomnožilo, — opravlja čezurno in na račun
uradniških dopustov, imajo podjetja poseben dobi-
ček, ki je pravzaprav last delujočega uradništva in
bi se moral v primeru obilice temu izplačevati.
Neprestane obljube, ki se dajejo od uprav gotovih
podjetij in zavodov uradnikom na njihove prošnje,
da se bodo plačine razmere že uredile, uradništvo
ne zadostuje. Na spremembo valute ono ne more
čakati. Zasebno uradništvo vseh vrst je danes do
kosti izmogoženo. Ono je gladno, raztrgano in bolno.
Ono rabi takojšnje dejanske pomoči in ne praznih
obljub. Podjetja in zavodi, ki so darovali tisk in

milijone kron v razne namene, naj dajo tudi vsaj
nekaj tisočev za človekoljubne, za vzdrževalne na-
mene svojega bednega uradništva in njegovih sob-
lin. Saj so to naši ljudje, člani naše družbe in deli
naše krvi. Zdal je prilika, da si tudi vsakrteri teh
priskrbi kak krompir, kak liter živila in mernik
pšenice, ječmena ali prosa ter kurivo. Zima bode
huda, spomlad še hujša.

Pomagajte torej, dokler je še čas! S to javno
prošnjo obračamo se do uprav vseh različnih pod-
jetij vseh slovenskih strank in do slovenskega ob-
činstva sploh. Posebej pa prosimo še eno gospodo,
ki so po svojem poklicu državni uradniki, ki pa kot
člani uprav nekaterih zasebnih zavodov tako radi
nasprotujejo izboljšanju gromotnega položaja zaseb-
nega uradništva, sklicujoč se pri tem na sebe, naj
to svojo neumestno in neosnovano neprivošljivost
opuste. S takim postopanjem ne delajo časti svojem
stanu, niti se ne kažejo hvaležne onim svojim
kolegom, ki se na Dunaju trudijo za izboljšanje tudi
njih položaja. Država plačuje svoje nastavlence
po svojih dohodkih, zasebna podjetja pa naj pla-
čujejo tudi po svojih.

Društvo zasebnih uradnikov in uradnic na sloven-
skem ozemlju s sedežem v Ljubljani.

Aprovizorijske stvari.

Govedina za nezmožnost stoji.

V torek in sredo se bo razdeljevala govedina za
neimovite sloje proti preščenju št. 29 (oddelek
»Salumaria«) izkaznice za meso in maslobo z
rdečo črto in proti izročitvi izkaznice št. 51, za-
znamovane istotako z rdečo črto in sicer v torek
seriji a in b, v sredo seriji c in d. Na vsako izkaz-
nico se bo dobila ena osminka mesa. Prodaja se
prične ob 6 zjutraj in naslednjih mesecih: Span-
gher, Barkovlje 99, Bin, Rojan 9, Punter, Zgornja
Greta, Bolle, Salita di Greta 13, Callin, Borovčice-
va 18, Crisiali, Poste 16, Stanislawsky, Campanile
17, Borgnolo, Lazzaretto 52, Visintini, Cavana 22,
Perlati, Sanità 9, Borzer, Tigor 10, Castro, Fon-
tane 19, Vosak, Cavana 10, Bruna, Beccherie
1, Fabbro, Marile Terezije 43, Zadnik, P. S. Gio-
vanni 6, Polacco, ul. Torrence 26, Nichetto, ul. Tor-
rente 39, Pinter, Farneto 9, Lenarduzzi, Amalia
23, Tellini, Rossetti 33, Mornig, Acquedotto 17,
Godigna, Giulia 24, Pangoni, Giulia 18, Vattovatz,
Giulia 17, Rodella, Giulia 1, Perlati, Brariera 4,
Barbieri, Barriera 15, Rizzian, P. Barriera 9, Car-
nel, Istituto 22, Saffaro, Istituto 30, Benedettich,
Piccardi 28, Marussig, Settefontane 248, Tapazzin,
Settefontane 24, Pozzi, Settefontane 1, Del. za-
druge, Settefontane, Pousch, del Rivo 34, Rocco,
S. Marco 2, Del. zadruge, S. Marco, Comisso,
Campo S. Giacomo 19, Rivolt, Lloyd 7, Rizzian,
dell' Istria 1, Godina, Skedenj 138, Gatznik, Skedenj 50.

Prodaja kuriva.

Ozile. 50 kg na rdečo izkaznico. Razdeljevanje
2. septembra. Cena 90 vin. za kg.

Sv. Vid: 1601—1780 (38) Lazz. vecchio 17. —
Stara mesto: 1801—2000 (27) Mura 12. — Novo
mesto: 1—300 (30) Ceppa 10. — Stara mitnica:
3601—4000 (28) Paduina 13. — Nova mitnica:
2001—300 (28) Amalia 13. — Sv. Jakob: 1—200
(20) Rigutti 31. 201—500 (20) Rigutti 11. 501—1000
(20) Guardia 42. 1001—1600 (20) S. Marco 38. —
Greta: 151—473 (11) S. Anastasio 9.

Koks. 10 kg na modro izkaznico. Cena K 270
za 10 kilogramov.

Stara mesto: 141—390 (44) Pozzacheria 2. —
Novo mesto: 527—787 (45) Ceppa 10. 1—526 (46)
Ceppa 10. — Stara mitnica: 501—650 (53) P. S.
Sovino 7. — Nova mitnica: 1—802 (1) Amalia 13.
— Sv. Jakob: 1—600 (2) S. Marco 38. 601—750 (2)
Guardia 42. — Kjarbola 1—200 (48) Rigutti 31. —
S. Jaki: 401—700 (27) Skedenj 508, cena K 290
za 10 kg. — Sv. M. M. Sp.: 151—400 (30) Con-
cordia 5. 1—150 (31) Concordia 5. — S. M. M. Zg.:
201—437 (40) Rigutti 31. — Rojan: 501—620 (14)
Mirti 17. — Rocol: 1—200 (50) Settefontane 52.

Kurivo za industrijo.

Od danes dalje dobe lastniki rdečih dobavnih
listov I. in II. razreda za 10 dni premoga (do 10.
septembra), lastniki I. II. III. in IV. razreda za
10 dni koks in ozila. Radi nezadostnih dovolov
III. in VI. razred to dekada ne more dobiti pre-
moga.

Izkaznice za petrolej.

Načelniki hišnih gospodarstev mestnega okraja
»Stara mesto«, ki iz raznih tehničnih vzrokov niso
mogli o pravnem času po novo izkaznico, naj se
zglasijo v torek in sredo od 8—2 pop. v poslovalnici
za premog, ul. nadvojvode Josipa št. 4. V poštev
pridejo sledeče ulice: di Renna, Piazza Cavana,
Beccherie vecchie, Andr. della Corte, Andr. S.
Silvestro, Andr. della Scala, Piazza della Borsa,
S. Michele (lihi št.) Cavazzani, Porporella, Porta
di Crosada, Capitelli, del Pesce, Andr. della Coppa,
Sporcavilla, delle Mura, del Coleggio, Pozzo bian-
co, del Fortino, del Fico, Andr. della Percola, di
Riccardo, S. Maria Maggiore, del Fontanone (lihi
št.) piazza S. Cipriano, Cavana (1 do 8). Prinesiti
je treba s seboj izkaznico za živila in premog.

Domače vesti.

Sestanek starišev slov. srednješolske mladine.
O sedanjem stanju našega srednješolskega vpraša-
nja se bo poročalo na sestanku, ki je sklican za
torek, dne 3. t. m., ob 6³⁰ pop. v dvorano »Glas-
bene Matice« v Narodnem Domu. Na ta sestanek
so vabljene vsi, ki se za to vprašanje zanimajo,
pred vsem pa stariši otrok. Kiso obiskovali zapo-
slovalne tečaje.

Začetek šol. leta na C. M. deški ljudski in me-
ščanski šol. Vpisovanje za šolsko leto 1918/19 se
bo vršilo dne 12. 13. in 14. septembra t. l. od 9—11
dopolodne pri Sv. Jakobu in na Acquedotto. V
ponedeljek 16. septembra t. l. je šolska služba
božja, v torek 17. septembra t. l. ob 9. uri zjutraj
začne redni pouk. K vpisovanju novih učencev je
treba privedi otroka in prinesiti s seboj: 1. rojstni
list ali izpis iz rojstne matice anagrafskega ura-
da. 2. Izpričevalo o cepitju kozic iz zadnjih 5
let. 3. Izpričevalo o zdravju oči, ki pa mora biti iz
tekočega leta, starejša ne velja. 4. za vpis v višje
razrede tudi zadnje šolsko izpričevalo. 5. Za
vsakega otroka je treba povedati tudi domovinsko
obzino. Dosedanji učenci te šole morajo v dneh
vpisovanja oddati zadnje šolsko naznanilo v šolski
pisarni. Na deški meščanski šoli se odprvi v za-
četku šolskega leta 1918/19 še III. razred. Od vsa-

ga plača vsak učenec 4 K vpisnine kot prispevek
za učila. — Šolsko vodstvo.

Odbor ženske CMD ima danes, ponedeljek, red-
no sejo ob 5 pop. v prostorih »Glasbene matice«.
— Slovenski odbor organizacije oskrbnih voj-
niških šrot uradke vsak ponedeljek in četrtek od
4 do 7 pop. Odborova seja bo v sredo 4. t. m. ob
5 pop.

Devinska hranilnica in posojilnica je začela zo-
pet posloovati, in sicer vodi za sedaj posojilnico g.
kurat v Nabrežini. Kdor koli ima kaj opraviti pri
devinski posojilnici, naj se obrne do g. kurata na-
brežskega. Sprejemajo in izplačujejo se hranilne
vloge; posebno pa je želeli, da se poravnajo in
plačujejo posojila in zastale obresti. Prosi se, da vsi
člani pošljejo svojo hranilno oziroma posojilno knji-
žico na naslov kuratnega urada, ako hočejo, da se
jim uredi njih račun. — Odbor.

Tobačni prah za pokončevanje gosonic in drugih
žuželk: se bo razdeljeval kmetovalcem po Trzaski
kmetijski družbi v Trstu, Dunajska ulica št. 10 I.
desno. Kmetovalci, ki bi rabili ta pripomoček, naj
se oglašijo v uradu omenjene družbe.

Semena. Ista družba ima sedaj na razpolago se-
mena čebulne bele in rdeče, repe za jesen, žinske
redke in špinake. Semena se dele ob delavnih
od 8 in pol predp. do opoldne.

DAROVI.

— Na otroški vesnici na Brandežih pri sv. Iva-
nu se je nabralo: 162 K 40 vin. Darovali oziroma
preplačali vstopnino so: po 10 K: g. Alojz Pahr;
po 4 K: g. Josipina Birs, Stefanija Solak, Benčič
Kat.; po 2 K: Gradisar Iva; po 1 K 50 v.: Danev
Justina Suban, Zmak Ferdinand; po 1 K 20 vin.:
Attoma Eliza; po 1 K: Fajdiga Albreht, Zozon
Jožica, Lenardon Kristina, Kocjančič Marija, Soc
Olga, Svab Marija, Kralj Justina, Kocjančič in Rut-
ter; po 90 vin.: Kocjančič Pavla; po 40 vin.: Mlač
Angela, N. N. — Za srečanje darovalce gospe:
Škran Ana, Gradisar Iva, Soc Olga, Počkar Jože-
fa, Svab Marija, Kocjančič Ivana, Lozej Marija,
Lenardon Kristina, Kralj Justina, Taucar Marija,
Ottoma Eliza, Kocjančič Jožica, Pahor Ursula, Ne-
gode Ana, Zorzon Jožica, Bareto Izabela. Srčna
hvala g. Alojzu Pahrju za prostor in napravo odra
in splošni vsem, ki so kaj pomagali ali sodelovali.
Se enkrat hvala vsem!

Gospodarstvo.

Iz Doline, 22. 8. 1918.

V Dolini smo imeli dne 18. avgusta 1918 popol-
dne sestanek članov c. kr. kmetijske družbe
kranjske. Sestanek je bil jako dobro obiskani, knji-
tvo je navzočih 120 udov.

Sestanek je sklical član Ivan Pizziga z edinim
namenom, da se raztreseni udje c. kr. kmet. družbe
organizirajo in si ustanove podružnico. Med našim
ljudstvom je vladalo mnenje, da se pri nas na Pri-
morskem ne more ustanoviti podružnica c. kr. kme-
tijske družbe kranjske. Ako sme imeti c. kr. kme-
tiska družba kranjska svoje ude tudi izven me-
je kranjske dežele, smejto tudi njeni udje imeti neko
organizacijo med seboj. Saj je vendar to v korist
kmetijstva. Koristno bi bilo, da bi se za vsako
slovensko ali hrvaško občino v Istri ustanovila
taka podružnica. Če, ako bi udje ne imeli drugih
koristi, kakor da dobe strokovno glasilo »Kmeto-
valcev«, je to do mnogo vredno. Dobe pa po naj-
nižjih cenah razne zanesljive kmetijske potreb-
ščine, tako brezplačne počne odgovore na razna
vprašanja itd.

Z ustanovitvijo podružnice bi se moglo doseči,
da bi se Istrski deželni zakon z l. 1886, na katerem
temelji ustanovitev deželnega kulturnega sveta in
okrajnih gospodarskih združenj v Istri, vsaj v toli-
ko predelal, da bi zamegla biti v vsaki občini kme-
tiska združba; vse dotlej pa naj bi poslovala po-
družnica c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Zgoraj navedeni zakon ni le zastarel in okost-
nel, temveč je tudi tako prirojen, da je slovenska
kmetijska večina v Istri zastopana v deželnem
kulturnem svetu kot manjšina, po načelu »divide
et impera«. Razun tega vlada v istrskem dežel-
nem kulturnem svetu že od leta 1915 nekako
mrtilo in ako je mrtev glavni organ, počivajo
spanje pravičnega tudi njegove podružnice, okraj-
ne gospodarske zdruge. Da je to resnično, naj mi
bo dovoljeno, da navedem samo sledeči dve dej-
stvi: V občini Dolina smo imeli 3 goveje plemen-
ske postaje. Leta 1915 je pokovnik g. Vogelhuber
rekrutiral vse tri plemenske bike za zakol. Ok-
rajna kmetijska združba je prosila, da se iznova
izpopolnjejo te tri plemenske postaje in ustanove
še dve novi v občini Ocizla Klanec. A se do danes
ni nič ukrenjeno.

Potom županstva v Dolini je zaprosilo — na
podlagi nekakega poziva — 28 posestnikov, da bi se
jim preskrbelo švicarske plemenske krave; vsak je
tudi plačal primerno svoto na račun. Čez gotov
čas so dobili vsi povrnjen denar in odgovor, da
se jim ne more preskrbeti živine. Neki član se
je obrnil s vprašanjem na c. kr. kmetijsko družbo
v Ljubljano, oziroma na njeno glasilo in je dobil
odgovor, da se švicarske plemenske krave lahko
dobe, če jih pa ne dobimo na Primorskem, pada
vsa krivda na c. kr. namestništvo, ki noče ali ne
zna preskrbeti živine. Kmetovalci naj se zato iz-
nova obrnejo do c. kr. namestništva z zahtevno,
da jim preskrbi plemensko živino.

G. Anton Parovel je dne 19. 8. 1918 govoril v
Boljuncu v Kraljevi gostilni, da ustanovljata
Pizziga in Šancin podružnico c. kr. kranjske kmet.
družbe le zaradi konkurence proti županstvu in
okr. kmetijski zdruzi ter radi osebnega sovražstva
proti županu in proti predsedniku zdruge. Podpi-
sanemu je bila vedno na srcu povzdig našega
ljudstva in deluje že čez 20 let nesebično v tem
smislu. Kdor zamore drugače dokazati, naj se
oglasijo v tem listu. Resnica je, da je bil Ivan Piz-
ziga ud c. k. kmet. družbe kranjske še pred 30 leti
in je mnogo storil za povzdigo kmetijstva v ob-
čini Dekani. Resnično je, da sva delovala s Pizzi-
gom skupno za ustanovitev podružnice, oziroma
zveze vdov c. kr. kmetijske družbe kranjske le iz
nesebičnosti in občokrajnega namena, posebno še
brez vsakega konkurenčnega ali celo sovražnega
namena, edino za napredek našega zanamajene-
ga in propadajočega kmetijstva. Ker je bil sestanek
javno v cerkvi naznanjen, bi se ga bila lahko
udeležila tudi gospoda nadučitlja Jereb in Ven-
turini. Na sestanku se je sklenilo, delovati tudi v
sporazumu z okrajno kmetijsko zdruzo. K se-
stanku je bil tudi povabljen potovalni učitelj
kmetijstva g. Vladimir Kuret. Pričakujem, da g.
Parovel opraviči svoje trditve in prekliče obre-
kovanje.

Anton Pavel Šancin.

PROSIMO RABLJENEGA PETILA IN
KRP ZA NAŠE UBOGE RANJENCE. —
ODPA NAJ SE V »NARODNI DOM«.

MALI OGLASI

se računajo po 6 vin. beseda.
— Debelo tiskane besede se
računajo dvojno. — Najmanjša
pristojbina znaša 60 vinarjev.

Pridna in poštena hišna dobi službo, dobro
hrano in dobro plačo. Ulica Franceca-
Redi prehod ul. Rossetti. Čargo. 2658

Gramofone popravi a ter kupuje obrabljene
in razbite plošče. Kupuje in pro-
daja fotografije aparate. Trgovina gramofonov
Helvetia, Barriera 5. 2659

Hišica poleg tramvajске postaje v ul. S. Olinu
št. 453 v lepem kraju, napeljava plina
in vode, se takoj proda za 1500 K. Več po-
ve M. Go ina Seala Pauliana št. 381, pritičje. 2657

Nemško stenografijo se nauči v 3 mesecih po
zmernih cenah. Ulica Farneto 45, III.
vr. 13 od 6³⁰ pop. naprej. 2651

Trgovskega pomočnika ali tudi vajenca sprej-
mem za takojšnji vstop v trgo-
vino, savin ul. Campanile 13. Ivan Bidovec (2649)

V Gorici v ul. della Pesa št. 6 odda se me-
bilirano soba, ter hrano, srednje cen-
kateri je od doma preskrbljen z živili. 3216

„Kreosotina“ (mlečni kreosotni sirup) naj-
boljši pripomoček proti kroni-
nemu kataru in bolozni dihalnih organov. Izdelu-
je lekarna Codermaz, Trst, Ul. Riborgo 17. D 7

Mila je na prodaj v Lakotiču pri Boljuncu.
Več pove Ivan Kraljič v Boljuncu št. 159.
2631

Udover z otroki in poselniki želi znanja v
svrhu žentive z vdovo a i prijetno go-
spodnjo brez otroke. Pismene ponudbe na Inser,
oddelek Edinosti pod »Tajnost«. 2634

Adolf Nagel ul. Squero nuovo 3, kupuje in
prodaja vreče vsake vrste, vin-
ske, oljate in petrolejske sode ter pačuje po
najvišjih dnevnih cenah. Iščo kupce in se dobro
plača. 2689

„Liquore Godino“ (proti revralgiji, rev-
matizmu, skrinji in
protini) se prodaja v vseh lekarnah. 16 D

Zdraviljenje krvi z Rod. Lefecturo (sirup
koncentriranega Sal-aparigila
vulgo ekstrakt. Najboljši in najuspešnejši pripo-
moček za čiščenje krvi. Lekarna Codermaz, ul.
Riborgo 17. 18 D

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju
v Trstu, Ulica dello Poste št. 10. 40

Sode od piva in vina kupuje Hotel Balkan,
Piazza Caserma. 2592

Samo na debelo. Raznovrstno blago za
preprodajalce, galanteri-
je in drobnine. — Jakob Levi, Tr. t. ulica S. Ni-
colo 19. 3147

Vreče vsake vrste kupuje in plača po najvišjih
cenah Fran Babič v Trstu ul. Molino
grande št. 20. 291

Prodaja se vsakovrstno novo in moder-
no pohištvo, posebno zakonske
sote. Zaloga pohištva Benedetti v Trstu,
ulica San Maurizio št. 10, od 430 do 47
popoldne. D 47

Odda se meblirana soba s prostim
vhodom. — Ulica Commer-
ciale 14, I. B 19

5000 steklenic po K 12 — steklenica slad-
kega Izolanskega

REFOŠKA („Desert“)

proda takoj trdka J. Parčina & C. v Tr-
stu, skladišče V. Gaetano Donizetti št. 1.

Dobroznana urarna in zlatarna
A. POVI v Trstu, Trg stare mitnice šte. 3.

Bogata zaloga vsakovrstnih ur
ter raznih zlatenin.

V veliki zalogi platnenih čevljev iz cevine

v Trstu, ul. della Scallinata 2

se prodajajo platneni čevlji s podplati iz ce-
vine z usnatimi podplatnimi nabitki.

Prevezajo se tudi naravnila po meri in izvršujejo
v 2 dneh 3. naročnik preskrbi platno sam.

Prodajo se gumijevi podplatniki, bele, črne in rumene vrvice
Specialiteta: mazilo za čevlje.

U. della Scallinata 2. Stara mitnica (Barriera v. 5
Cassa 30. — Sibina.

Novo pogrebno podjetje Trst.

Corso št. 47. (pri Trgu Piazza della legna) Telefon 1492.

Preskrbuje vsakorazredne pogrebe, prevoz mrtličev na vse kraje
države. Zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov, krst iz
kovine in vsakovrstnega lesa v raznih oblikah, vencev, sveč
i. t. d. po zmernih cenah. — Skladišča v lastnih prostorih via
della Tesa št. 31.

Brzojavlj: NOVO POGREBNO PODJETJE - TRST.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio šte. 5 (Lustno poslojje)

Kapital in rezerva K 23.500.000.—

Filljalke: Dunaj Tegethofstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor Ljubljana, Metković
Opatija, Split, Sibenik, Zadar.

Vloge na knjižica 3 1/2 % Vloge na knjižico

od dneva vloge do dneva vzlaga. Rentni davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje
vlog na tekočem in žiro-raunu po dogovoru. Akreditivni čeki in nakaznice na vsa
tu in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obli-
gacije, zastavna pisma, prioritetne, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje
predupne na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Safe
Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev
proti kurzni izgubi, revizija zrebanja srečk itd. brezplačno Stavbni kredit, remours
krediti. — Borzna